

26.10.2022

Правове регулювання

Урок № 40

Тема: Кримінальна відповідальність за злочини у сфері підприємництва

Хід уроку

Опрацюйте конспект уроку

Кримінальна відповідальність – це один з видів юридичної відповідальності підприємців, що виникає під час здійснення протиправних дій у процесі провадження підприємницької діяльності.

Відтак під злочинами у сфері господарської діяльності потрібно розуміти посягання на порядок обігу грошей, цінних паперів, інших документів, на системи оподаткування, бюджетного і валутного регулювання, порядок переміщення предметів через митний кордон, порядок зайняття підприємницькою та іншою господарською діяльністю, права і законні інтереси кредиторів і споживачів, добросовісну конкуренцію і антимонополістичну діяльність, а також на порядок приватизації.

Суб'єктів злочинів у сфері господарської діяльності, залежно від притаманних їм обов'язкових і додаткових властивостей, кола прав і обов'язків, що покладені на них правовими приписами, можна поділити на дві категорії:

1) спеціальні суб'єкти (наприклад, службова особа, підприємець, власник, засновник, учасник, уповноважена особа, не власник тощо);

2) будь-яка особа, наділена ознаками суб'єкта злочину, яка порушує або не виконує певні господарські обов'язки і вимоги.

Ознаки суб'єктів цих злочинів встановлюються за допомогою законодавчих та нормативних актів, інструкцій, наказів, розпоряджень, типових та відомчих функціональних обов'язків, цивільно-правових правочинів тощо.

Керівник підприємства є не лише особою, що здійснює представництво підприємства перед іншими юридичними особами, а і суб'єктом, який несе відповідальність за неправомірні дії.

Кримінальна відповідальність керівника підприємства перед бачена різними складами злочинів, які можна розподілити на групи:

- злочини у господарській сфері;
- злочини у сільськогосподарській сфері,
- злочини у сфері службової діяльності.

Найпоширенішими злочинами у господарській сфері є:

- фіктивне підприємництво;
- підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи;

- ухилення від сплати податків;
- ухилення від сплати єдиного соціального внеску та страхових внесків;
- доведення до банкрутства;
- порушення трудового законодавства.

Кримінальну відповідальність за фіктивне підприємництво, є однією зі складних і суперечливих статей господарських злочинів. Це одна із проблемних статей, що викликає чимало суперечностей і непорозумінь при її практичному застосуванні. Мовою практичних працівників правоохранних органів її називають «мертвою», або «лежачою» через складність у практичному застосуванні.

Залежно від видового об'єкта злочину в сфері господарської діяльності можна класифікувати так.

1. Злочини проти порядку обігу грошей, цінних паперів, інших документів. У цю групу входять такі злочини:

- виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї, виготовлення, збут чи використання підроблених недержавних цінних паперів, підробка документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів, порушення порядку ведення реєстру власників цінних паперів;

- незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення.

2. Злочини проти системи оподаткування. До цієї групи належать:

- ухилення від сплати податків, зборів;

- ухилення від сплати єдиного внеску;
 - незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збути підакцізних товарів;
 - незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених марок акцизного збору чи контрольних марок.
3. Злочини проти порядку переміщення предметів через митний кордон України: контрабанда.
4. Злочини проти порядку здійснення підприємницької або іншої господарської діяльності:
- фіктивне підприємництво;
 - легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом, порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва.

5. Злочини проти прав і законних інтересів кредиторів:

- доведення до банкрутства;
- шахрайство з фінансовими ресурсами.

6. Злочини проти добросовісної конкуренції:

- протидія законній господарській діяльності;
- незаконне використання товарного знаку;
- незаконний збір з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю;
- розголошення комерційної таємниці.

7. Злочини проти прав і законних інтересів споживачів:

- введення в обіг на ринок небезпечної продукції .

Підстави для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру передбачені ст. 96-3 КК України. До юридичних осіб судом можуть бути застосовані такі заходи кримінально-правового характеру:

- штраф;
- конфіскація майна;
- ліквідація.

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.
2. Визначте заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Виконані завдання відправте мені на електронну пошту anastasiamegei@ukr.net. В темі листа вкажіть своє прізвище, ім'я, номер групи та назву навчальної дисципліни.